

Załącznik nr 2

Autoreferat

1. Imię i Nazwisko

Dr in. med. lek. med. lek. stom. Bogusława Orzechowska-Wyęgala

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

- 1976–1980 – III Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Katowicach
klasa matematyczno-fizyczna
- 1980–1985 – studia na Oddziale Stomatologii Wydziału Lekarskiego Śląskiej
Akademii Medycznej w Katowicach
- 1981 – w wyniku bardzo dobrej oceny uzyskanej w konkursie "Scapula"
zwolniona z egzaminu z anatomii
- 1982 – zwolniona z egzaminu z fizjologii na podstawie bardzo dobrego
wyniku uzyskanego w konkursie pt "Synapsa"
- 1983–1985 – udział w Studenckim Kole Naukowym przy I Katedrze – Klinice
Chirurgii Szcękowo-Twarzowej w Zabrze. Opracowanie przed-
stawienie w trakcie Konferencji Studenckich Kole Naukowych pracy
naukowej na temat zębów zatrzymanych
- 1980–1985 – stypendium JM Rektora dla studentów wyróżniających się w nauce
w trakcie wszystkich lat studiów na Oddziale Stomatologii SLAM
- 1988 – I st. specjalizacji z chirurgii stomatologicznej
- 1996 – obrona pracy doktorskiej pt **Ocena leczenia chirurgicznego
przewlekłego zębopochodnego zapalenia zatoki szczękowej
wspomaganej autoszczepionką**
- 1997 – II st. specjalizacji z chirurgii szczękowej
- 2002–2005 – studia na Wydziale Lekarskim Śląskiej Akademii Medycznej
w Katowicach
- 2002–2005 – stypendium JM Rektora SAM dla studentów wyróżniających się
w nauce w trakcie studiów na Wydziale Lekarskim
- 2006 – Lekarski Egzamin Państwowy

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych / artystycznych

- 1.10.1985 – zatrudniona na stanowisku asystenta w II Katedrze i Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach
- 1.10.1997 – stanowisko adiunkta w II Katedrze i Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach
- 2008 – staz zagraniczny w University of Kentucky (USA)
- 2012 – staz zagraniczny na Oddziale Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Szpitala Klinicznego Uniwersytetu w Mesynie (Włochy)
- 1.10.2012 – stanowisko wykładowcy w Katedrze Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej i Chirurgii Stomatologicznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (w 2011 r. nastąpiła zmiana nazwy Katedry)
- 27.10.2015 - wizytacja Hiebei Eye Hospital w Xingtai w Chinach. Prezentacja multimedialna Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej w Katowicach i wymiana doświadczeń z tamtejszym Oddziałem Chirurgii Szczękowo-Twarzowej.

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego,

b) autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa,

c) omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Na mój dorobek naukowy składa się 35 publikacji, w tym:

- 1 monografia
- 5 prac oryginalnych opublikowanych w czasopiśmie ze wskaźnikiem bibliometrycznym IF
- 14 prac oryginalnych zamieszczonych w czasopiśmie bez wskaźnika IF
- 6 op-ów przypadków opublikowanych w czasopiśmie nie posiadającym IF
- 5 prac poglądowych zamieszczonych w tytułach bez wskaźnika IF
- 1 rozdział w podręczniku dla studentów
- 1 praca popularnonaukowa
- 1 publikacja perłotekstowa w suplemencie czasopiśmie ze wskaźnikiem IF
- 1 publikacja perłotekstowa w suplemencie czasopiśmie bez IF

- 15 streszczeń ze zjazdów międzynarodowych
- 25 streszczeń ze zjazdów krajowych

Łączny wskaźnik IF opublikowanych przez mnie prac wynosi 15 002 punktacja MNISW = 285

Liczba cytowań opublikowanych przez mnie prac wynosi 23, wskaźnik Indeksu Hirscha według bazy *Web of Science* = 2

W bazie Scopus odnotowano 29 cytowań, wskaźnik Indeksu Hirscha = 3

Jako osiągnięcie naukowe prezentuję monografię pt **Analiza farmakoekonomiczna i empiryczna stosowania antybiotyków w zakażeniach bakteryjnych w chirurgii szczękowo-twarzowej**, opublikowaną w formie rozprawy habilitacyjnej nr 2/2015 w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach

Infekcje bakteryjne są jedną z najczęstszych przyczyn hospitalizacji w chirurgii szczękowo-twarzowej. Ze względu na brak jednolitego schematu postępowania w profilaktyce okołoperacyjnej co do czasu i rodzaju antybiotykoterapii w chirurgii szczękowo-twarzowej, celowe wydaje się zarówno ustalenie standardów postępowania profilaktycznego jak i określenie antybiotyków nadających się najbardziej do terapii empirycznej. Opracowanie to ma w chirurgii szczękowo-twarzowej pionierski charakter

Celem pracy jest przedstawienie wyników analizy posiewów mikrobiologicznych z lat 2008–2014 w Klinice Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej i Poradni Przyklinicznej SUM w Katowicach oraz analizy minimalizacji kosztów leczenia zakażeń bakteryjnych

Material i metody: Przeprowadzono analizę retrospektywną badań bakteriologicznych oraz ocenę wrażliwości wyhodowanych szczepów bakteryjnych i grzybiczych na antybiotyki w okresie 7 lat tj. od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2014 r. Na podstawie analiz statystycznej, epidemiologicznej, antybiotykowrażliwości oraz farmakoekonomicznej stwierdzono, jak zmieniła się flora bakteryjna w ostatnich 2 latach w porównaniu z poprzednim 5-letnim okresem

Wyniki: Uzyskano 1211 posiewów od 794 pacjentów w wieku 7–82 lat (średnia = 40,2 SD = 22,6) z których 75,6% stanowiły bakterie Gram(+). Najczęstszymi patogenami były *Staphylococcus epidermidis* (17%), *Streptococcus mitis* i *oralis* (12%) oraz *Staphylococcus aureus* (7%). Zaobserwowano zdecydowany wzrost pobieranych posiewów – z 77 w 2008 r. do 233 w 2014 r. Najczęściej pobieranym materiałem była ropa. Można zaobserwować trend wzrostowy ($R^2 = 0,1687$) w procentowym udziale bakterii Gram(+). Nastąpił uogólniony spadek wrażliwości na antybiotyki, najbardziej widoczny dla ampicyliny – z 89,9% do 61% ($p < 0,0001$). Najkorzystniejszą terapią antybiotykową z punktu widzenia analizy minimalizacji kosztów się terapia gentamycyna i trimetoprimem z sulfametoksazolem

Wnioski:

1. Najczęściej izolowanymi patogenami z okolicy głowy i szyi były w niniejszym badaniu paciorkowce
2. Najliczniej izolowanym szczepem bakteryjnym w latach 2013–2014 był *Staphylococcus epidermidis*. W latach 2008–2012 przewagę stanowiły paciorkowce zieleniace α -hemolizujące *Streptococcus mitis* i *oralis*
3. Stwierdzono stały postępujący spadek procentowego udziału bakterii Gram(+) w wynikach posiewów bakteriologicznych
4. Zaobserwowano wzrost oporności wśród wszystkich bakterii Gram(+) na wszystkie grupy antybiotyków – najsilniejszy na ampicylinę oraz imipenem, najniższy na wankomycynę
5. Najskuteczniejszymi antybiotykami działającymi na *Streptococcus mitis* i *oralis* są penicylina i ampicylina
6. Najkorzystniejszymi pod względem farmakoekonomicznym lekami przeciw bakteryjnym są gentamycyna (*Staphylococcus epidermidis*), wankomycyna (*Streptococcus mitis* i *oralis*) oraz gentamycyna i trimetoprim z sufametyksazolem (*Staphylococcus aureus*)
7. Wyniki oporności bakterii na antybiotyki i chemioterapeutyki wskazują, że terapia empiryczna powinna opierać się na ciprofloksacynie i gentamycynie

Powyższa monografia była opracowana jako kontynuacja badań mikrobiologicznych stanowiących podstawę mojej dysertacji doktorskiej dotyczącej leczenia stanów zapalnych zatok szczękowych oraz kości. Podjęłam w niej analizę leczenia infekcji bakteryjnych w chirurgii szczękowo-twarzowej oraz wskazałam kierunki dotyczące postępowania profilaktycznego i terapii empirycznej.

Wyniki cząstkowe z przedstawionej dysertacji zostały opublikowane w renomowanym czasopiśmie naukowym z wysokim IF = 2.706 pt.

Antibiotic therapies in maxillofacial surgery in the context of prophylaxis

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wyłęgała, Adam Wyłęgała, Michał Bułński, Iwona Niedzielska

Źródło: Biomed Res Int 2015, Vol. 2015, ID 819086, p.1–7

Impact Factor ISI: 2.706

Punktacja ministerstwa: 30.000

Kolejna praca z tej tematyki dotycząca analizy farmakoekonomicznej została wysłana do druku.

Podjęte przeze mnie badania naukowe po objęciu stanowiska w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej dotyczyły zastosowania w chirurgii stomatologicznej lasera CO₂ jako nowatorskiej metody leczenia niektórych schorzeń

tkanek miękkich twarzy i jamy ustnej. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowane zostały w pracy pt

Zastosowanie molekularnego lasera CO₂ w chirurgii stomatologicznej.

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wylegała, Helena Łangowska-Adamczyk, Jan Drugacz

Źródło: Ann Acad Med Siles 1992, Vol 26, s. 261–264

Punktacja ministerstwa: 3 000

Jednocześnie uczestniczyłam w naukowej pracy resortowej RPBR MZ XI/7 pt **Doskonalenie metod leczenia urazowych złamań kości części twarzowej czaszki** oraz w pracy badawczej nt **Zagadnienia wykonywania zabiegów z chirurgii stomatologicznej u chorych ze schorzeniami układu krążenia.**

Jestem współautorem artykułów z zakresu traumatologii szczękowo-twarzowej

Ocena przyczyn i skutków urazów kości części mózgowej i twarzowej czaszki, współistniejących z innymi obrażeniami

Autorzy: Helena Łangowska-Adamczyk, Lidia Mazur, Halina Borgiel-Marek, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Arkadiusz Chromik

Źródło: Czas Stomatol 1993, T 46, nr 5, s. 378–385

Punktacja ministerstwa: 4 000

Przegląd chorych po doznanych urazach, przyjmowanych do leczenia w ramach ostrych dyżurów w II Katedrze i Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Śl AM w Katowicach w latach 1986–1990

Autorzy: Helena Łangowska-Adamczyk, Jan Drugacz, Lidia Mazur, Arkadiusz Chromik, Roman Borczyk, Halina Borgiel-Marek, Bogusława Orzechowska-Wylegała

Źródło: Czas Stomatol 1995, T 46, nr 2-3, s. 235–240

Punktacja ministerstwa: 4 000

Zastosowanie płytek w osteosyntezie kości czaszki twarzowej

Autorzy: Tomasz Bigas, Maciej Nowiński, Lidia Mazur-Psonka, Bogusława Orzechowska-Wylegała

Źródło: Twó Przegl Stomatol 2009, wyd specj, s. 7–13

Uwagi: Materiały 9 Konferencji "Biomateriały i mechanika w stomatologii" Ustron, 15–18.10.2009 r.

Punktacja ministerstwa: 1 000

We współpracy z Katedrą i Zakładem Mikrobiologii Śląskiej Akademii Medycznej prowadziłam badania nad izolacją i identyfikacją mikroflory ze światła zatok szczękowych, wykorzystywanej do produkcji autoszczepionki służącej do leczenia pacjentów z nawrotowym przewlekłym zapaleniem zatok, co omówione zostało w mojej pracy doktorskiej pt **Ocena leczenia chirurgicznego przewlekłego**

zębopochodnego zapalenia zatoki szczękowej wspomaganego autoszczepionką oraz w artykule:

Leczenie przewlekłego zębopochodnego zapalenia zatoki szczękowej wspomagane autoszczepionką

Autorzy: Helena Łangowska-Adamczyk, Bogusława Orzechowska-Wylęgała, Lidia Mazur-Psonka

Źródło: Czas. Stomatol. 1998; T.51 nr 4, s. 251–256.

Punktacja ministerstwa: 4.000

Kolejne wyniki leczenia autoszczepionką przewlekłego zapalenia kości szczęk zostały omówione w artykułach:

Kliniczna, radiologiczna i scyntygraficzna ocena przewlekłego zapalenia kości szczęk

Autorzy: Helena Łangowska-Adamczyk, Lidia Mazur-Psonka, Bogusława Orzechowska -Wylęgała

Źródło: Czas. Stomatol. 1998; T. 51 nr 1, s. 41–46.

Punktacja ministerstwa: 4.000

oraz **Leczenie przewlekłego zapalenia kości wspomagane autoszczepionką**

Autorzy: Lidia Mazur-Psonka, Helena Łangowska-Adamczyk, Bogusława Orzechowska-Wylęgała.

Źródło: Czas. Stomatol. 1998; T. 51 nr 9, s. 604–610.

Punktacja ministerstwa: 4.000.

Wyniki te przedstawiane były ponadto w postaci referatów w trakcie licznych konferencji naukowych.

We współpracy z Katedrą i Oddziałem Kliniką Pediatriczną oraz z Katedrą i Zakładem Toksykologii SUM podjęłam badania poświęcone zagadnieniom zawartości niektórych metali w zębach mlecznych dzieci chorych na celiakię i alergie pokarmowe. Ich wyniki przedstawiłam na kilku konferencjach krajowych i międzynarodowych, następnie zostały one opublikowane w artykułach:

Factors influencing the presence of chromium in teeth

Autorzy: Piotr Malara, Jerzy Kwapuliński, Jan Drugacz, Bogusława Orzechowska-Wylęgała

Źródło: J. Elementol. 2005; Vol.10, No.4, p. 951–957

IF 0.643,

Occurrence of selected elements in deciduous teeth of children suffering from celiac disease, food allergy and healthy children of the same age living in the Upper Silesia Region

Autorzy: Anna Obuchowicz, Bogusława Orzechowska-Wylęgała, Piotr Malara, Barbara Kalita, Agnieszka Fischer, Jerzy Kwapuliński, Urszula Gocyła

Źródło: Pol. J. Environ. Stud. 2006; Vol.15, No. 5B Pt. 2, p. 555–558.

Impact Factor ISI: 0.353

Punktacja ministerstwa: 13 000

oraz **Cadmium and lead accumulate in the deciduous teeth of children with celiac disease or food allergies**

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wylegała, Anna Obuchowicz, Piotr Malara, Agnieszka Fischer, Barbara Kallita

Źródło: Int J Stomatol Occ Med 2011; Vol 4 No 1 p 28-31

Zainteresowania moje koncentrują się głównie na chirurgii oczodołu. Zajmuję się traumatologią, tyroorbitopatią oraz leczeniem guzów oczodołu. W tym zakresie opublikowane zostały następujące prace

Ciała obce w oczodole pierwotnie zdiagnozowane jako złamanie bocznej ściany oczodołu

Tytuł angielski: Orbital foreign body misdiagnosed as orbital lateral wall fracture

Autorzy: Edward Wylegała, Bogusława Orzechowska-Wylegała

Źródło: Klin. Oczna 2003; R 105, nr 3-4, s 197-199

Punktacja ministerstwa: 5 000

Ciała obce w oczodole jako przyczyna trudności diagnostycznych – opis przypadku

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wylegała, Edward Wylegała, Helena Łangowska-Adamczyk, Lidia Mazur-Psonka, Michał Kubarek, Iwona Niedzielska

Źródło: Czas Stomatol 2004; T 57 nr 6 s 411-414

Punktacja ministerstwa: 4 000

Recurrent benign pleomorphic adenoma of the lacrimal gland - a case report

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wylegała, Piotr Jędrzejewski, Edward Wylegała, Katarzyna Stępiewska

Źródło: Klin. Oczna 2008; R 110, nr 7-9, s 301-303

Punktacja ministerstwa: 9 000

Ciała obce wewnątrz oczodołu w materiale Kliniki Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej w Katowicach

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wylegała, Dariusz Dobrowolski, Adam Wylegała, Iwona Niedzielska

Źródło: Magazyn Lekarza Okulisty 9 (2) 2015, s 88-93

Punktacja ministerstwa: 2.000

We współpracy z Wydziałem Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego i Katedrą Histopatologii Uniwersytetu w Mesynie (Włochy) oraz Oddziałem Klinicznym Okulistyk, Wydziału Lekarskiego SUM w Zabrze prowadziłam także badania nad rola

komórek nabłonkowych w odtwarzaniu ubytków w obrębie jamy ustnej oraz rogówki jako chirurg szczekowo-twarzowy skupiłam wprawdzie moje główne zainteresowanie na jamie ustnej, jednak w wyniku współpracy interdyscyplinarnej powstał cykl prac związanych z patofizjologią komórek nabłonkowych jamy ustnej oraz powierzchni oka.

Hydrogel membranes based on genipin-cross-linked chitosan blends for corneal epithelium tissue engineering

Autorzy: Maria Grolik, Krzysztof Szczubińska, Bogumił Wowra, Dariusz Dobrowolski, Bogusława Orzechowska-Wyłęgała, Edward Wyłęgała, Maria Nowakowska

Źródło: J Mater Sci Mater Med 2012 Vol 23 No 8 p 1991–2000

Impact Factor ISI: 2.141

Punktacja ministerstwa: 30.000

Corneal epithelial scaffolds based on chitosan membranes containing collagen and keratin

Autorzy: Maria Grolik, Krzysztof Szczubińska, Bogumił Wowra, Dariusz Dobrowolski, Bogusława Orzechowska-Wyłęgała, Edward Wyłęgała, Maria Nowakowska

Źródło: Int J Polym Mater Polym Biomater 2015 Vol 64, No 3, p 140–148

Impact Factor ISI: 2.784

Punktacja ministerstwa: 25.000

W pracach tych zajmowałam się poszukiwaniem optymalnych rusztowań dla hodowli komórek nabłonkowych zarówno błony śluzowej jamy ustnej jak i rąbka rogówki. Publikacje te wielokrotnie cytowane stały się podstawą dalszego rozwoju transplantologii hodowanych komórek nabłonka.

W współpracy z Oddziałem Okulistyki Okręgowego Szpitala Kolejowego w Katowicach w 2013 r. przekształconym na Oddział Kliniczny Okulistyki, Wydział Lekarskiego SUM w Zabrze oraz z Zakładem Farmakologii SUM w Katowicach zajmowałam się leczeniem niegojących się ubytków w jamie ustnej oraz niewydolności komórek rąbkowych rogówki, z wykorzystaniem najnowszych metod inżynierii tkankowej. Eksperymenty badawcze polegały na hodowli keratynocytów pobranych z błony śluzowej jamy ustnej na różnych podłożach m.in. na błonie owojodowej, rusztowaniach z kwasu polimlekowego i chitozanie. Nabłonek jamy ustnej wykorzystany został do hodowli służącej odtworzeniu powierzchni rogówki oraz pokryciu ubytków w jamie ustnej. Opracowałam sposób pobierania błony śluzowej jamy ustnej i hodowli komórek nabłonkowych. Wyniki tych długotermiowych, pionierskich w skali światowej, badań wskazują na skuteczność przedstawionych metod, co zostało opublikowane w następujących pracach:

Leczenie ubytków tkanek w jamie ustnej przy pomocy autologicznego przeszczepu nabłonka uzyskanego drogą hodowli tkankowej – opis przypadków

Tytuł angielski: Cultivated oral epithelial cells in oral cavity tissue losses treatment

with autologous transplantation – case reports

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wylegała, Danusz Dobrowolski, Bogumił Wowra, Ewa Opuchowicz, Anna Bielecka

Źródło: Pol. Merk. Lek. 2011, T. 30, nr 176, s. 121–126

Punktacja ministerstwa: 7 000

Przeszczepy hodowanego nabłonka śluzówki jamy ustnej (COMET) – alternatywne leczenie niewydolności rąbka rogówki po obustronnych oparzeniach chemiczno-termicznych

Autorzy: Danusz Dobrowolski, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Bogumił Wowra, Maria Grolik, Edward Wylegała

Źródło: Magazyn Lekarza Okulisty 9(2) 2015, s. 57–64

Punktacja ministerstwa: 2 000

Cultivated oral mucosa epithelium in ocular surface reconstruction in aniridia patients

Autorzy: Danusz Dobrowolski, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Bogumił Wowra, Ewa Wroblewska-Czajka, Maria Grolik, Krzysztof Szczubińska, Maria Nowakowska, Domenico Puzzo, Edward Wylegała, Antonio Micali and Pasquale Aragona

Źródło: Biomed Res Int 2015, Vol 2015

Impact Factor ISI: 1.557

Punktacja ministerstwa: 8 000

Wyniki tych badań były szeroko prezentowane w postaci doniesień zjazdowych na wielu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Amerykańska Akademia Okulistyczna nagrodziła najlepszy plakat z tej dziedziny w 2011 r.

Cykl kolejnych prac dotyczy niewydolności rąbkowych komórek macierzystych rogówki. Przedstawione w nich wyniki – ze względu na podobieństwo morfologiczne nabłonków powierzchni oka oraz jamy ustnej – mają zastosowanie w prowadzonych przeze mnie badaniach nad patofizjologia ubytków błony śluzowej jamy ustnej. Techniki operacyjne polegały na wykorzystaniu hodowli nabłonkowych komórek macierzystych i przeszczepów autologicznych i allogenicznych.

Techniki chirurgiczne stosowane przy przeszczepach rąbkowych komórek macierzystych

Tytuł angielski: Surgical technics in limbal stem cells transplantation

Autorzy: Edward Wylegała, Dorota Tarnawska, Bogusława Orzechowska-Wylegała

Źródło: Klin. Oczna 2003, R. 105, nr 5, s. 315–318

Punktacja ministerstwa: 5 000

Dobór dawców do przeszczepów rąbkowych komórek macierzystych od spokrewnionego dawcy rodzinnego na podstawie typowania zgodności HLA klasy I

Autorzy: Edward Wylęgała Urszula Siekiera Dorota Tarnawska Bogusława Orzechowska-Wylęgała

Źródło: Klin. Oczna 2004; R 106 supl. do nr 3 s. 475–477

Punktacja ministerstwa: 5 000

Odnowa nabłonków powierzchni oka – rola komórek macierzystych rąbka rogówki

Tytuł angielski: Restoration of the ocular surface – the role of limbal stem cell

Autorzy: Dorota Tarnawska Edward Wylęgała Bogusława Orzechowska-Wylęgała Dariusz Dobrowolski Antonina Jurewicz

Źródło: Mag. Okulistyczny 2006 T. 3 Vol. 3(11) s. 163–167

Application of autologous cultivated corneal epithelium for corneal limbal stem cell insufficiency – short-term results

Autorzy: Dariusz Dobrowolski Edward Wylęgała Bogusława Orzechowska-Wylęgała Bogumił Wowra Ewa Wróblewska-Czajka

Źródło: Klin. Oczna 2011 R 113 nr 10-12 s. 346–351

Punktacja ministerstwa: 6 000

Culture morphology of the autologous cultivated corneal epithelium

Autorzy: Dariusz Dobrowolski Edward Wylęgała Bogusława Orzechowska-Wylęgała Bogumił Wowra Anna Bielecka Ewa Obuchowicz Andrzej Matecki Bożena Gabriela

Źródło: Klin. Oczna 2011 R 113 nr 7–9 s. 249–253

Punktacja ministerstwa: 6 000

Kolejne dwie prace dotyczą patofizjologii powierzchni oka w cukrzycy chorobach wrodzonych

Powikłania cukrzycowe w obrębie powierzchni oka

Autorzy: Edward Wylęgała Lucyna Mocko Anna Woyna-Orlewicz Sławomir Teper Bogusława Orzechowska-Wylęgała

Źródło: Pol. Merk. Lek. 2006 T. 21 nr 125 s. 495–497

Punktacja ministerstwa: 6 000

Macular corneal dystrophy: In vivo confocal and structural data

Autorzy: Antonio Micali Antonina Pisani Domenico Puzzolo Anna Nowińska Edward Wylęgała Sławomir Teper Ewa Czajka Anna M. Roszkowska Bogusława

Orzechowska-Wylegała Pasquale Aragona

Źródło: Ophthalmology 2014, Vol. 121, No. 6, p. 1164–1173

Impact Factor ISI: 6.170

Punktacja ministerstwa: 50.000

Istotne miejsce w podejmowanych przeze mnie badaniach zajmowały zagadnienia związane z histiocytozą komórek Langerhansa, onkologią oraz inne, których wyniki omówione zostały w artykułach

Wpływ wypełnień amalgamatowych na stężenie rtęci w surowicy krwi i w moczu oraz aktywność peroksydazy glutationowej w erytrocytach

Autorzy: Andrzej Jendryczko, Helena Łangowska-Adamczyk, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Beata Hołubowska, Jan Drugacz

Źródło: Czas Stomatol 1994, T. 47, nr 5, s. 340–342

Punktacja ministerstwa: 4.000

Zęby zrosnięte. Opis dwóch przypadków

Autorzy: Helena Łangowska-Adamczyk, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Bożena Karmanska

Źródło: Czas Stomatol 1999, T. 52, nr 11, s. 756–759

Punktacja ministerstwa: 4.000

Przerzut raka gruczołowego odbytnicy do zuchwy. Opis przypadku i przegląd piśmiennictwa

Autorzy: Jacek Pajak, Iwona Niedzielska, Helena Łangowska-Adamczyk, Ewa Zielinska-Pajak, Dariusz Góka, Bogusława Orzechowska-Wylegała

Źródło: Czas Stomatol 2003, T. 56, nr 4, s. 257–263

Punktacja ministerstwa: 4.000

Piercing języka. Opis przypadku

Autorzy: Marcin Mazur, Jan Drugacz, Beata Tkocz-Szczepanik, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Michał Kuparek

Źródło: Czas Stomatol 2004, T. 57, supl. 4, s. 148

Piercing języka – chirurgiczne usunięcie ozdoby

Autorzy: Marcin Mazur, Jan Drugacz, Beata Tkocz-Szczepanik, Bogusława Orzechowska-Wylegała, Michał Kuparek

Źródło: Mag Stomatol 2004, R. 14, nr 6, s. 59–61

Punktacja ministerstwa: 3.000

Chłoniak złośliwy czy stan zapalny? Trudności diagnostyczno-lecznicze : opis dwóch przypadków

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wyłęgała, Maciej Kajor, Marcin Mazur, Anaton Włodarczyk, Piotr Malara, Jan Drugacz

Zródło: Pol Merk Lek 2006, T. 20, nr 118, s. 433–436

Punktacja ministerstwa: 6 000

Histiocytoza komórek Langerhansa – trudności diagnostyczne i terapeutyczne

Autorzy: Bogusława Orzechowska-Wyłęgała, Iwona Niedzielska, Grazyna Sobol

Zródło: Pol Merk Lek 2008, T. 24, nr 143, s. 439–442

Punktacja ministerstwa: 6 000

Z omówieniem tego tematu wielokrotnie wystąpiłam na zaproszenie organizatorów konferencji naukowych, uczestniczyłam w ocenie prac w czasopiśmie zagranicznych, a także jako ekspert w leczeniu tej choroby.

Jestem autorem 2 rozdziałów w podręczniku pt. „Anatomia i fizjologia narządu wzroku – „Podmiotowe i przedmiotowe badanie okulistyczne”

Zabiegi pielęgnacyjno-lecznicze w okulistyce. Red. E. Wyłęgała, M. Bartusek

Autorzy: Edward Wyłęgała, Bogusława Orzechowska-Wyłęgała, Dariusz Dobrowolski, Dorota Tarnawska, Ewa Wróblewska-Czajka, Jolanta Łogiewa-Toborek, Sławomir Teper, Wojciech Mańkowski, Anna Nowinska, Małgorzata Repkowska-Juraszek, Mariola Bartusek, Wiesława Lowak, Monika Wulkowicz, Dorota Niedbała, Maria Pietrzyk, Hanna Paszko

Wyd. Katowice: SUM 2008, 125 s.

ISBN: 978-83-7509-074-1

Punktacja ministerstwa: 12 000

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych (artystycznych)

2005–2006 – pełniłam funkcję zastępcy kierownika Kliniki i ordynatora w II Katedrze Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej w Katowicach

Wielokrotnie kierowałam naukowymi oraz prowadziłam obowiązkowe kursy dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie chirurgii stomatologicznej i szcękowo-twarzowej, organizowane przez Wojewódzką Ośrodek Doskonalenia Kadr Medycznych w Katowicach oraz kursy podyplomowe dla lekarzy organizowane przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie

Byłam opiekunem rezydentów oraz lekarzy specjalizujących się w dziedzinie chirurgii stomatologicznej szcękowo-twarzowej

Kierowałam specjalizacją 8 lekarzy z zakresu chirurgii szcękowo-twarzowej

Od 1985 r. jestem nauczycielem akademickim i prowadzę wykłady, seminaria oraz ćwiczenia z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej dla studentów kierunków lekarskiego, dentystycznego i ratownictwa medycznego SUM.

Przeprowadzam egzaminy praktyczne i teoretyczne z chirurgii szczękowo-twarzowej dla studentów V roku Oddziału Lekarsko-Dentystycznego. Opracowuję pytania do dyskusyjnych egzaminów testowych.

Byłam kierownikiem 2 projektów badawczych:

- **Zmiany zawartości wybranych metali oraz charakteru ich współwystępowania w zębach mlecznych dzieci z celiakią i alergiami pokarmowymi** (nr KNW-2-264/07)
- **Hodowla in vitro keratynocytów błony śluzowej jamy ustnej na podłożu owodni ludzkiej** (nr KNW-2-062/09).

2009 r. jako podwykonawca grantu pt. **Hodowla ludzkiego nabłonka rogówki na podłożu biologicznym dla autologicznego przeszczepu u chorych z dysfunkcją komórek nabłonka rogówki** (Nr 3218/PO1/2006/31 MNiSW a SUM) pobierałam materiał tkankowy do celów hodowli.

Od 10 lat jestem stałym recenzentem artykułów kwalifikowanych do publikacji w czasopiśmie naukowych ze wskaźnikiem bibliometrycznym IF: „Indian Journal of Ophthalmology”, „Cancer Oncology” oraz „World Journal of Surgical Oncology”.

Uczestniczyłam w ponad 50 krajowych i zagranicznych kursach szkoleniowych podnosząc kwalifikacje z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej, chirurgii plastycznej, traumatologii, onkologii, implantologii, inżynierii tkankowej, medycyny regeneracyjnej, mikrobiologii oraz farmakologii.

Jestem współautorem plakatu **„Cultivated oral mucosa epithelium Transplantation (COMET) restores regular epithelium in aniridia patients”** (autorzy: Dariusz Dobrowolski, Bogumił Wowra, Bogusława Orzechowska-Wyęgala, Edward Wyęgala) wyróżnionego nagrodą za najlepszy plakat przez American Academy of Ophthalmology (Annual Meeting, Orlando, 22–25.11.2011).

Działalność organizacyjna

1985–1988 – opieka nad Pracownią Fotograficzną, przygotowanie materiałów fotograficznych dla potrzeb dydaktycznych.

1986 – udział w obozie dla osób niepełnosprawnych w Zbrosławicach organizowanym przez Terenowe Koło PCK i Klub Osób Niepełnosprawnych „Alfa” w Bytomiu. Opieka nad osobami niepełnosprawnymi.

29.11.1995 – udział w spotkaniu w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wychowawczym w Tychach poświęconym problemom astmy oskrzelowej – jej przyczynom, objawom, rozpoznaniu i leczeniu

2005–2006 – pełnienie funkcji ordynatora Oddziału Chirurgii Szczękowo-Twarzowej SPSK-M w Katowicach

2006 – delegat na Zjazd Okręgowej Izby Lekarskiej

2006 – opracowanie kroniki Szpitala Klinicznego z okazji obchodów jego rocznicy

2006–2008 – członek Komisji Kwalifikacyjnej dla kandydatów do rozpoczęcia specjalizacji z chirurgii szczękowo-twarzowej z ramienia Okręgowej Izby Lekarskiej

2013-2015 – pełnienie funkcji zastępcy kierownika Kliniki w Katedrze Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej i Chirurgii Stomatologicznej SUM oraz ordynatora w SPSKIM w Katowicach

2014 – przewodniczenie prezydium sesji naukowej podczas Konferencji nt. bioinżynierii materiałowej w Ustroniu

2013 i 2014 – udział w Komitecie Organizacyjnym V i VI Międzynarodowego Sympozjum pt. Postępy w diagnostyce i terapii schorzeń rogówek w Wiśle

2015 – członek Komitetu Naukowego oraz Prezydium Sesji VII Międzynarodowego Sympozjum pt. Postępy w diagnostyce i terapii schorzeń rogówki w Wiśle

Przynależność do towarzystw naukowych:

Polskie Towarzystwo Stomatologiczne

Polsko-Niemieckie Towarzystwo Chirurgii Szczękowo-Twarzowej

Polskie Towarzystwo Chirurgii Jamy Ustnej i Chirurgii Szczękowo-Twarzowej

European Association for Cranio-Maxillo-Facial Surgery

Zainteresowania pozazawodowe – uprawianie sportu: tenis, pływanie, żeglarstwo, narciarstwo alpejskie i kolarstwo górskie, Turystyka